

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Магдалена Стоянова

член на научно жури, утвърдено със заповед № 4378 от 06.12. 2023 г на Ректора на
Тракийски университет, Стара Загора

във връзка с конкурс за редовен доцент в област на Висше образование 1. Педагогически
науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по „Методика на
обучението по математика в предучилищна възраст“,
обявен за нуждите на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика на
Тракийски университет в ДВ, бр. 88, от 20.11.2023

Справка за проведения конкурс.

В обявения за нуждите на Тракийския университет конкурс за редовен доцент по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по „Методика на обучението по математика в предучилищна възраст“, публикуван в Държавен вестник бр. 88 от 20.11.2023 г. участва един кандидат – гл. ас. д-р Йорданка Денчева Илиева.

Конкурсът е в съответствие с изискванията към кандидатите, определени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане, както и въз основа на допълнителните изисквания на Правилника за развитие на академичния състав на Тракийския университет.

Според ал. 3 на чл. 74 и чл. 75. (1) и (2) в Правилника на Тр. У, до оценяване в конкурса се допускат лицата, които отговарят на условията на чл. 74. Ето защо ще представя своята оценка в процедура след обявяването на заповедта за структурирането на научно жури, последваща допускането на кандидатката в конкурса.

Общо представяне на кандидатката, участваща в конкурса.

Гл. ас. д-р Йорданка Денчева Илиева е родена на 01.05. 1971 г. в област Шумен. През ноември 1993 г. завършва висшето си образование в специалност „Предучилищна педагогика“, ВПИ, Шумен. На 01.02. 2019 г. ѝ се присъжда ОНС Доктор по „Методика на обучението по математика и информатика (в детската градина)“ от ШУ „Епископ Константин Преславски“, факултет по „Математика и информатика“ със защита на докторска дисертация на тема „Дидактико-технологичен модел за усвояване на ключови компетенции от 5-7-годишните деца в процеса на сравняване и измерване на величини“ (с диплома Д-190, издадена на 22.03. 2019 г.). Съдържателно този факт, както и

реализирането ѝ в базови на ШУ детски градини като учител и старши учител (ДГ „Светулка“, ДГ „Дружба“ и др.), дейността ѝ като старши експерт по предучилищно образование в Регионалния инспекторат, преподавателската ѝ хонорирувана дейност в ШУ, свързана с учебна дисциплина по математика на обучението в детската градина доказват, че кандидатката има богат професионален опит в направлението, в което преподава и до днес в Тр. У., Стара Загора, обявено в настоящия конкурс и съумява да обвърже академичните си и управленските си компетенции от висшето си образование с педагогическата си практика в детските градини.

Учебна дейност, реализирана от кандидатката.

От 01.03. 2022 г. гл. ас. д-р Йорданка Денчева Илиева е назначена в Тр. У, Стара Загора като преподавател по методика на обучението по математика в предучилищна възраст в детската градина. Участва в учебни дисциплини Педагогика на овладяване на елементарни математически представи в детската градина, Методи на обучението по математика в 1-4 клас, Качествени характеристики на математическото обучение в специалностите ПНУП, НУПЧЕ, НУП с ИКТ в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“, като надхвърля учебната натовареност от 360 часа. Намирам, че натрупания преподавателски опит е напълно достатъчен за придобиване на академичната длъжност доцент. От предоставените за рецензиране публикации се вижда, че в методически план те са предназначени и осигуряват преподаването от нея дисциплини в помощ на студентите и учителите в практиката, като 10 от тях, включително и монографията ѝ, са публикувани в последните две години на преподавателската ѝ дейност в Тр.У, Стара Загора. Съдържателно отговарят на важни и технологично обновени методически приоритети на предучилищното образование, свързани с ЗПУО 2016, както и с обновените стандарти от Наредба № 5 от 2016 (ДОСПО, МОН, 2016) – количествени отношения, проблема за усвояване на ключови компетенции от 5–7-годишните деца в процеса на сравняване и измерване на величини в детската градина, очаквани резултати, надхвърлящи изследвания преди въвеждането на съвременната образователна документация. От предоставената по конкурса информация се вижда, че тя удовлетворява формалните изисквания за оценка на критериите по раздел учебна дейност, върху която се спирам в настоящето становище.

Научно-изследователска дейност на кандидатката.

Гл. ас. д-р Йорданка Делчева Илиева е представила списък от общо 14 публикации, като в тях се съдържа една монография, 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд след придобиване на ОНС „Доктор“, 1 статия в публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 11 статии в периодичния методически печат и съобщения в научни

сборници от форуми и конференции. Две от публикациите са в чуждестранно издание Norwegian Journal of development of the International Science (№№ 7.7, 7.10).

В зависимост от изследваната проблематика, представената в конкурса научна продукция може да се обособи в следните направления:

- специфика на обучението по методиката на математическото образование в предучилищното детство и иновационни технологии за осъществяването ѝ (№№ 5.1., 7.9, 7.10);
- интегриране на съдържанието и организацията на образователното направление по „Математика“ (№№ 3.1, 7.2, 7.4, 7.5, 7.8);
- усъвършенстването на предучилищното образование и тенденции в преоткриването на демократични традиции в световното наследство и съвременна визия (№№ 7.1, 7.6, 7.7). Като обем и качество представената научна продукция е напълно достатъчна и покрива препоръчаните критерии за присъждането на академичната длъжност „доцент“. От приложената справка 8.4 проличава, че кандидатката покрива критериите за изпълнение на минималните национални изисквания за академичната длъжност „Доцент“ (по критерии от А до Г – **365 точки при изисквани 350**). Общият брой на цитиранията, представени в справката в критерии Е, също надхвърля двойно изискваните точки (по критерий Е **100 точки при изисквани 50**). Намирам, че това е позитивно доказателство за съществуващ сериозен научен потенциал, разпознат от водещи изследователи у нас (проф. дн Т. Борисова, проф. дн Р. Неминска, доц. д-р М. Темникова, проф. д-р Д. Гълъбова, проф. д-р А. Кръстева и др.), който позволява по-нататъшното ѝ научно развитие.

Гл. ас. д-р Йорданка Делчева Илиева участва в два проекта за усъвършенстването на педагогическата квалификация на учителите (фондация „Стъпка по стъпка“ и фондация „Тръст за социална алтернатива“) и сътрудничи на РААБЕ като партньор при представянето на добри практики в предучилищното образование. Всичко това съдейства за повишаването на авторитета ѝ сред педагогическите специалисти в практиката и откриването на професионално подготвена аудитория за споделянето на научните ѝ изследвания. Тук мога да добавя също със задоволство участието на кандидатката в 11 национални инициативи и един международен форум за повишаването на собствената ѝ квалификация, която тя споделя с аудитория от колегии в структури на висшето образование.

Научни приноси в публикационната дейност на гл. ас. д-р Йорданка Делчева Илиева.

Приемам обособените от кандидатката приноси в научната продукция на гл. ас. д-р Йорданка Делчева Илиева, сред които акцентирам върху:

Първо: Приноси с теоретико-изследователски характер:

1. На основата на теоретично изследване, класически педагогически и съвременни методически модели за обучение на децата е представена базова концепция за съдържанието и формите на организация на образователното ядро „Измерване“ в направлението „Математика“ за предучилищното образование.
2. Разработен е авторски теоретичен модел „Да измервам знам - мога да науча всичко сам!“ Теоретично е разгледан и изяснен проблемът за интегриране на математиката с конструирането, музиката, изобразителното изкуство, околния свят, българския език и физическата култура в детската градина.
3. Конструирани са модели на математическа компетентност на 6–7-годишните деца въз основа на сравнителен анализ на понятията компетентност, компетенция, ключови компетентности и математическа компетентност.
4. Сравнително се проучва интердисциплинарния STEAM подход - систематизирана е ролята на учителя в STEAM обучението и се предлага ново определение на сътрудничеството с родителите за приложение на интердисциплинарния STEAM подход в обучението по математика на 6–7-годишните деца.
5. Разработена е теоретична база за продуктивните образователни технологии, теорията за множеството интелигентности, конструктивистките модели и методи за учене и са систематизирани образователни технологии по направление „Математика“ в детската градина.

Второ: Приноси с експериментално-приложен характер:

1. Разработен и апробиран е съдържателно-технологичен модел „Вариативност на величините“. В1. въведен е нов елемент в ядро „Измерване“ понятието „площ“ (лице на равнинна фигура), обогатяващо образователното съдържание по математика в предучилищна възраст.
2. Разработени и апробирани са авторски алтернативни организационни форми в иновативна образователна среда - авторски модел STEAM ателие „Математически калейдоскоп“ за 6–7- годишни деца, ателието „Да измервам знам - мога да науча всичко сам!“, авторски игрови технологии и сценарии с приложение на STEAM подхода.

3. Разработено и апробирано е Годишно разпределение „Да измервам знам - мога да науча всичко сам!“ за интегрирано математическо обучение в Ядро „Измерване“ в детската градина (табличен модел за подготвителните групи в детската градина).
4. Разработен е дидактически инструментариум (авторски и модифициран) и развиващи материали на Монтесори, Кюизинер, Никитин, Денеш и др.

В тези приноси, акцентът е поставен върху учителя и неговата професионална роля в дългосрочната перспектива за усъвършенстване на педагогическото взаимодействие в първите седем години. Това определя значението на публикационната дейност на кандидатката за методическата подготовка на детския учител като фактор за образователната политика. Утвърждава се активното използване на съвременни апробирани от авторката моделни и иновативни технологии в интеракцията по математика в детската градина, свързани с оценяването на постиженията на студенти и на подрастващи.

След проучване на предоставените по конкурса публикации считам, че формулираните научни приноси в голяма степен се съдържат в представените материали. Те представят гл. ас. д-р Йорданка Делчева Илиева като компетентен и надежден научен изследовател в областта на методиката на обучението по математика в образователната институция.

С качеството на препоръка бих предложила в бъдеще гл. ас. д-р Йорданка Делчева Илиева да помисли за специализиран курс (вероятно в магистърските програми) по проблемите на методика на обучението по математика в институциите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Учебната дейност и представената за участие в конкурса научна продукция от гл. ас. д-р Йорданка Делчева Илиева са доказателство, че са изпълнени всички изисквания на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност “доцент” по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по „Методика на обучението по математика в предучилищна възраст“

Давам положително становище и препоръчвам на уважаемото научно жури да избере гл. ас. Йорданка Делчева Илиева за доцент по обявения конкурс.

София 12.02.2024 г.

Изготвил становището:
(доц. д-р Магдалена Гюрова-Стоянова)